EUROLISTY

10/21

OBSAH

1
Lídři zemí EU řešili společnou obranu a ceny energií

2
EU usiluje o zajištění spolehlivých dodavatelů čipů

Dočasná víza: Jak chce Londýn řešit krizi dodavatelských řetězců?

3
Fakescape: Český projekt poprvé celoevropským vítězem Ceny Karla Velikého pro mladé

4
Plzeňský kraj dostavěl barokní ambit poutního areálu Mariánská Týnice

Digitální knihovna Europe Readr

5
Začíná další ročník DiscoverEU. Zapojte se a vyhrajte

6
Eurozprávy z regionů

13
Zábava s Eurolisty

Eurolisty říjen 2021

Milí čtenáři, vítáme vás při čtení prvního podzimního vydání Eurolistů. Po dlouhé době máte možnost - kromě elektronické verze - opět držet v rukou Eurolisty i v tištěné podobě. O čem se v říjnovém čísle můžete dočíst? Na úvodní stránce informujeme o jednání představitelů Evropské rady ve Slovinsku. Nechybí ani texty věnující se aktuálním palčivým problémům - čipům a dodavatelským řetězcům. Články o Česku vybízí k optimismu. Věnují se mezinárodnímu úspěchu tuzemského projektu či dostavbě cenné barokní památky na severním Plzeňsku. Mladší čtenáře jistě zaujme soutěž DiscoverEU, v rámci které mohou získat možnost cestovat měsíc zdarma po Evropě. Druhá část čísla se zaměřuje na dění v regionech, z něhož bych chtěl upozornit na regionální debaty s veřejností, které se v nadcházejících týdnech konají v rámci Konference o budoucnosti Evropy. Termíny najdete v kalendáři na straně 2. Přijďte se podívat! *Petr Pospíšil, editor*

AKTUALITY Z EU

Lídři zemí EU řešili společnou obranu a ceny energií

Charles Michel *© Evropská rada*

Evropská unie musí jednat aktivněji a samostatněji v obranné a bezpečnostní politice, zároveň ale dbát na partnerství se Spojenými státy a dalšími spojenci v NATO. Po neformálním jednání prezidentů a premiérů členských zemí to uvedl předseda Evropské rady Charles Michel. Lídři unijních zemí se bavili o posilování společné obrany či o budoucích vztazích s Čínou, jejich rozdílné názory však pracovní večeře ve Slovinsku nesjednotila. Několik politiků včetně českého premiéra Andreje Babiše hovořilo o potřebě společně řešit růst cen energií.

Šéfové unijních států se ve slovinském podhorském sídle Brdo pri Kranju sešli poprvé od neúspěšného konce spojenecké mise v Afghánistánu, který podle řady evropských politiků ukázal přílišnou závislost EU na Washingtonu. Jejich debata se točila i kolem zářijového uzavření bezpečnostního paktu mezi USA, Británií a Austrálií označovaného zkratkou AUKUS, které podle některých evropských politiků rovněž přidalo na naléhavosti myšlenkám na větší vojenskou nezávislost bloku.

EU musí posílit schopnost jednat samostatně

"Aby se EU stala efektivnější a asertivnější na mezinárodní scéně, musí posílit svou schopnost jednat samostatně," uvedl po jednání Michel v prohlášení, které na rozdíl od podobných neformálních summitů nebylo společným komuniké lídrů. Podle šéfa summitů musí unie rovněž lépe prosazovat své zájmy ve vztahu k Číně, která je "konkurentem, partnerem a systémovým protivníkem".

O posílení globální role EU hovoří lídři unijních institucí již od nástupu nové Evropské komise před dvěma lety. Zejména kvůli nejednotě členských států, které v otázkách zahraniční a bezpečnostní politiky musejí rozhodovat jednomyslně, se však ráznější přístup vůči mocnostem jako je Čína nebo Rusko zatím EU prosadit nepodařilo. Rozdělená je i v otázce vytvoření vlastních vojenských sil, které prosazuje Francie či Německo, některé státy východního křídla unie jsou však zdrženlivější a odkazují na spolupráci v NATO.

Podle Michela se lídři ke globální strategii a bezpečnostní politice vrátí na prosincovém summitu a březnové vrcholné schůzce, jejímž hlavním tématem bude společná obrana.

© Evropská rada

Andrej Babiš

Jak zmírnit růst cen energií?

Andrej Babiš či premiéři Španělska nebo Řecka na závěr večeře krátce otevřeli téma rychlého růstu cen energií, jehož dopad chce řada států zmírnit pomocí společných opatření. Volají například po společném nákupu energií či změně pravidla, podle něhož jsou na unijním trhu svázány ceny elektřiny a plynu, což v současnosti zdražuje elektřinu. Další země v čele s Německem se k reformním návrhům stavějí spíše skepticky.

Michel však širší diskusi odmítl s tím, že tématu věnují lídři podstatnou část řádného summitu v Bruselu. Tam již budou mít na stole návrhy

EUROLISTY

KALENDÁŘ

Podrobný aktuální přehled seminářů, přednášek a dalších akcí naleznete na webových stránkách jednotlivých Eurocenter.

JIHLAVA

Promítání filmu Bohové z Molenbeeku
Kdy? 1.11.; od 18:00
Kde? Městská knihovna Jihlava, Hluboká 109/1, Jihlava

KARLOVY VARY

Generace (o) Evropě
Kdy? 2.11.; 16:00-19:00
Kde? Krajská knihovna Karlovy Vary, Závodní 84, Karlovy Vary

LIBEREC

Budoucnost Evropy: Napříč generacemi
Kdy? 26.10.; 18:00-19:30
Kde? Knihkupectví a antikvariát Fryč, Pražská 137/14, Liberec

OLOMOUC

Den mobility v Olomouci
Kdy? 26.10.; 9:00-12:00
Kde? Hynaisova 10, Olomouc

PARDUBICE

Veletrh JobStart 2021
Kdy? 4.11.; 10:00-16:00
Kde? UHK, Rokitanského 62, Hradec Králové

PLZEŇ

Regionální seminář Rozhoduj o Evropě
Kdy? 8.11.; 8:30-16:00
Kde? Krajský úřad Plzeňského kraje, Škroupova 18, Plzeň

ZLÍN

Veletrh práce a vzdělávání
Kdy? 3.11.; 8:00-19:00
Kde? Kongresové centrum Zlín, nám. T.G.Masaryka 5556, Zlín

možných opatření, které představí Evropská komise.

Autor: *Euroskop, čtk*

EU usiluje o zajištění spolehlivých dodavatelů čipů

Na přelomu září a října byl evropský komisař za vnitřní trh Thierry Breton na turné po Asii. Jeho cílem bylo upevnit vztahy se zeměmi pro budoucí spolupráci v digitální a technologické oblasti. Cesta navazovala na závazky plynoucí z evropského výnosu o čipech, který má podpořit soběstačnost EU ve výrobě polovodičů. Těch má Evropa v současnosti nedostatek.

Thierry Breton © čtk

„Díky připravovanému evropskému výnosu o čipech zajistíme náš dodavatelský řetězec ve spolupráci s důvěryhodnými hráči na celém světě," uvedl Breton na svém Twitteru a dodal, že „epicentrum geopolitiky polovodičů je zde, v Asii."

Nepoměr mezi Asií a Evropou v produkci čipů

Přibližně dvě třetiny celosvětové produkce čipů se nyní nacházejí v Asii, přičemž Jižní Korea drží přibližně 20 % podílu na trhu. Právě tam a do Japonska Breton minulý týden zavítal, aby se setkal s politickými vůdci a generálními řediteli významných technologických společností.

Oproti tomu podíl Evropy na výrobě čipů stabilně klesá ze 44 % v roce 1990 na pouhých 9 % v roce 2020. Turné tak odráží touhu EU posílit spolupráci a obchodní vztahy v asijsko-pacifickém regionu a zvýšit odolnost dodavatelských řetězců, zejména v oblasti polovodičových technologií.

Jižní Korea plánuje své investice do polovodičů ještě zvýšit. Do roku 2030 chce investovat částku 390 miliard eur, z nichž většina bude pocházet ze soukromých investic. Evropa se také snaží přivést výrobu polovodičů zpět na kontinent, ale Asii se v blízké době zřejmě nevyrovná. Například balíček dotací německé vlády na přilákání investorů má hodnotu 3 miliard eur, což by mohlo vyvolat celkovou investici mezi 20 a 50 miliardami eur.

Vztahy EU s indo-pacifickým regionem

Návštěva zemí Thierry Bretonem symbolizuje širší zájmy Evropské unie v Asii i mimo ni. Začátkem září oznámila Evropská služba pro vnější činnost, že EU „…posiluje své strategické zapojení do zásadního indo-pacifického regionu."

V digitální doméně se to promítá do ambice prozkoumat příležitosti pro nové dohody o digitálním partnerství s aktéry, kteří sdílejí hodnoty i obavy EU. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová ve svém letošním projevu o stavu Unie hovořila o významu Asie a indo-pacifické strategie EU. Představila v něm novou iniciativu „Global Gateway", jejímž cílem je zajistit Evropské unii pozici „důvěryhodné značky na celém světě."

Autor: *Lucie Nalejvačová, Euroskop*

Dočasná víza: Jak chce Londýn řešit krizi dodavatelských řetězců?

Velká Británie se v posledních měsících potýká s akutním nedostatkem řidičů nákladních vozidel. Tento problém vyústil v prázdné regály a fronty na čerpacích stanicích. Krizi dodavatelských řetězců chce vláda ve Spojeném království vyřešit udělením dočasných víz zahraničním řidičům.

„5 000 řidičů nákladních vozidel bude moci před Vánoci přijet na 3 měsíce do Velké Británie, což poskytne krátkodobé úlevě odvětví nákladní dopravy," stojí v prohlášení vydaném britskou vládou.

Operace Escalin

Na stejně dlouhou dobu budou moci drůbežářští pracovníci obdržet 5 500 víz, aby tak Velká Británie předešla případným dalším tlakům na potravinářský průmysl. Britská vláda na pondělním mimořádném zasedání diskutovala také o nasazení armády, která by v rámci operace s názvem Escalin pomocí benzínových tankerů doplňovala pumpy.

Čerpací stanice ve většině Anglie totiž měly průměrné zásoby pod 20 procent, což stačí na jeden až dva dny. Londýn také pozastavil pravidla hospodářské soutěže, aby usnadnil dodávky a sdílení paliva po celé zemi.

Kde se stala chyba?

Vláda Spojeného království tvrdí, že většina problémů souvisí s onemocněním covid-19 a říká, že i ostatní země se potýkají s problémy dodavatelského řetězce. Rovněž poukazuje na to, že nejen zahraniční řidiči nákladních vozidel, ale

i Britové opustili odvětví silniční nákladní dopravy, což vedlo k velkému nedostatku zaměstnanců.

Na vině je též brexit. V loňském roce opustilo Británii zhruba 14 000 řidičů z Evropské unie. Také tisíce pracovníků potravinářského průmyslu se vrátily do svých domovských zemí. Na otázku britských novinářů, zda pošle řidiče kamionů do Británie, odpověděl německý vítěz voleb Olaf Scholz: „Volný pohyb pracovní síly je součástí Evropské unie a my jsme velmi tvrdě pracovali na přesvědčení Britů, aby neodcházeli z Unie. Doufám, že zvládnou problémy z toho plynoucí."

Britské úřady budou také investovat do kurzů s cílem vyškolit až 4 000 nových řidičů, zatímco ministerstvo obrany nasadí personál, který pomůže zvýšit testovací kapacitu řidičů. Řidiči totiž mají od letošního jara povinnost prokázat se negativním testem na koronavirus. Vláda dále plánuje rozesílat dopisy jednotlivcům, kteří mají licence k řízení nákladních vozidel a kteří odvětví opustili, aby se vrátili.

© čtk

Autor: *Lucie Nalejvačová, Euroskop*

Fakescape: Český projekt poprvé celoevropským vítězem Ceny Karla Velikého pro mladé

Český projekt Fakescape ve Čtvrtek 30.9. převzal první cenu v celoevropském kole Ceny Karla Velikého pro mladé Evropany na slavnostním ceremoniálu v Cáchách. Je to poprvé, co se vítězem z celé EU stal projekt z České republiky. Kvůli pandemii koronaviru bylo slavnostní předávání Ceny Karla Velikého pro mladé Evropany loni zrušeno. Pomyslné zlato si tak odnáší projekty z Česka za rok 2021 a z Německa za rok 2020.

© *EUyouthprize*

Naším projektem Fakescape chceme naučit studenty středních a základních škol kriticky přemýšlet o informacích, které denně čtou a sdílí na sociálních sítích. Nechceme nikoho nudit dlouhým výkladem, ani říkat, co se může číst a co je „zakázané". Naším cílem je, aby si studenti prakticky vyzkoušeli, jak mají ověřovat informace, a uvědomili si mediální nástrahy, které na ně číhají v online prostředí. Zároveň chceme učitelům poskytnout jednoduchou pomůcku pro zatraktivnění výuky tohoto tématu", popisuje hru Tereza Kráčmarová, předsedkyně a zakladatelka spolku, která včera přebírala cenu v německých Cáchách.

Vítězové za rok 2021

Na první příčce se umístil český projekt Fakescape, který zábavným způsobem učí mladé lidi kriticky přemýšlet a rozpoznávat fake news a dezinformace. Za projektem Fakescape stojí sdružení studentů, které vytváří hry a zábavný program, jejichž prostřednictvím se mladí lidé mohou naučit ověřovat informace, kriticky myslet a pozorně číst. Díky kombinaci deskových a únikových her se mladí lidé dozvědí, jak fungují fake news, falešné zprávy, dezinformace nebo manipulace.

Druhým byl projekt Generation Z z Rumunska, který spojuje mladé lidi s vědci a osobnostmi a podporuje jejich zvědavost, kritické myšlení a svobodu projevu, ale také mezigenerační dialog.

Třetí cenu si odváží španělský výměnný program pro mladé Evropany EuroInclusion. Jeho cílem je, aby lidé s postižením byli v Evropě plně sociálně, kulturně i politicky integrováni.

Vítězové za rok 2020

Vítězem loňského ročníku se stal německý projekt European Archive of Voices, který shromažďuje ústní záznamy o historii od lidí narozených před rokem 1945.

Na druhé příčce se umístilo francouzské sdružení s názvem Moving towards a European Civic Service, které pomáhá mladým dobrovolníkům z Evropy působit doma nebo v jiných zemích s cílem řešit hlavní společenské výzvy, jako je například životní prostředí.

Na třetím místě byla Madeleina Kayová ze Spojeného království, známá jako #EUsupergirl, se svou iniciativou The Future is Europe.

O Ceně Karla Velikého

Ocenění každoročně hodnotí projekty, které podporují společný smysl pro vytváření evropské identity a integrace mezi mladými lidmi. Cenu udílí Evropský parlament spolu s Nadací pro Mezinárodní cenu Karla Velikého iniciativám mladých lidí ve věku od 16 do 30 let, kteří se zapojili do projektů napomáhajících většímu porozumění mezi lidmi z různých evropských zemí. Od roku 2008 se o cenu ucházelo již více než 4250 projektů.

Z národních vítězných projektů ze všech členských států EU vybírá Evropská porota složená z poslanců Evropského parlamentu a zástupců Nadace pro mezinárodní Cenu Karla Velikého v Cáchách tři vítězné projekty, které získají finanční prostředky ve výši 7 500 €, 5 000 € a 2 500 €. Kromě finančního ocenění jsou tři evropští vítězové pozváni na návštěvu Evropského parlamentu v Bruselu nebo Štrasburku.

Autor: *Euroskop, Evropský parlament*

EUROLISTY

Plzeňský kraj dostavěl barokní ambit poutního areálu Mariánská Týnice

© *Adam Hauner, Wikipedia*

Plzeňský kraj dostavěl za 58 milionů korun východní ambit a kaple barokního poutního areálu Mariánská Týnice na severním Plzeňsku. Kostel Zvěstování Panny Marie s bývalým cisterciáckým proboštstvím jsou národní kulturní památkou. Nový ambit kopíruje projekt Jana Blažeje Santiniho-Aichela, který ho před zhruba 300 lety nedokončil. Je to světový unikát, řekl ČTK hejtmanův náměstek Marek Ženíšek (TOP 09). Stavba, která začala v roce 2017, se posunula kvůli pandemii.

Východní ambit a kaple uzavřely celý areál do symetrického celku podle původních plánů. Na pseudofreskách, které vypadají jako barokní, jsou obličeje lidí, kteří se o projekt zasloužili. Podle Ireny Bukačové, ředitelky krajského Muzea a galerie severního Plzeňska, které v barokním areálu sídlí, jde o zázrak. Dokončený ambit odráží zrcadlově západní část a celkem tam teď stojí osm kaplí. Stavbu financoval více než 42 miliony Kč evropský program IROP, téměř 14 milionů dal kraj a 1,4 milionu Kč muzeum. Bude součástí nového prohlídkového okruhu.

Ženíšek velmi ocenil, že se kraji podařila dohoda s památkáři, přestože řada kritiků odmítala zásah do památky moderním způsobem. "Myslím si, že se našla taková cesta, která vyhovuje všem a odpovídá představám, jaké Santini měl, a konečně je areál pravděpodobně takový, jaký měl být od začátku, akorát se nestihl," uvedl. Podle plzeňského architekta rekonstrukcí památek Jana Soukupa, který podle Santiniho návrhu stavbu projektoval, nové křídlo při pohledu zvenku do areálu přesně zapadá.

Podle Bukačové zůstane stoletá snaha o rehabilitaci a rozvoj Mariánské Týnice trvalým odkazem dalším generacím. "Hodnota, která vznikla, daleko přesahuje finanční náklady. Význam památky přesahuje naši dobu a je trvalým vkladem krásy, harmonie a duchovní síly do české krajiny. Dokončení projektu po třech stoletích je nepochybně zázrakem, jedním z těch, které se v tomto místě děly a dějí," uvedla.

Kromě toho, že je teď areál stavebně uzavřený, se zpřístupnil kostel samostatnou trasou, která je využitelná pro veřejné kulturní akce. Dořešil se také nevyhovující stav přiléhající kaple Korunování Panny Marie, obnovil exteriér a interiér památky a zahrady, rozšířil se kamerový a zabezpečovací systém a památka i mobiliář se digitalizovaly a zpřístupnily na internetu.

Mariánská Týnice je od roku 2018 národní kulturní památkou. Po zřícení kupole kostela v roce 1920 začala ještě za první republiky snaha o její záchranu, kterou ale přerušila válka a pak totalita. Na opravu kupole se dostalo až po pádu komunistického režimu, obnovena byla po 80 letech. Od roku 1993 do zahájení stavby východního ambitu tam šlo přes 40 milionů Kč. Bývalé cisterciácké poutní místo, kam patří kostel, patrová budova proboštství a ambity s freskami, bylo postaveno v letech 1711 až 1768. Od zrušení kláštera v roce 1784 se pro areál nenašlo využití a chátral.

© *Wikipedia*

Autor: *Euroskop, čtk*

Digitální knihovna Europe Readr

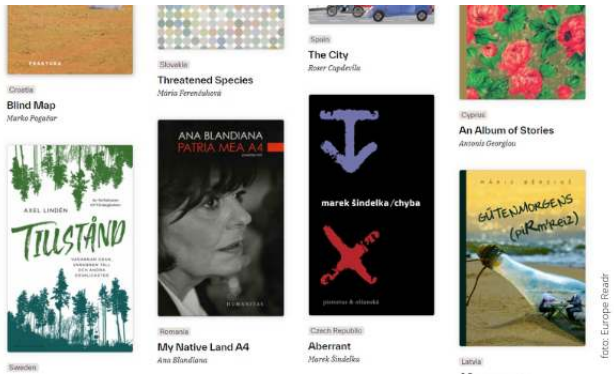

© *europereadr.eu*

Digitální platforma Europe Readr iniciovaná v rámci Slovinského předsednictví Rady EU nabízí výběr knih online a dává si za cíl poukázat na sociální otázky a motivovat čtenáře k reflexi nad světem, ve kterém žijeme. Mezi kurátorským výběrem četby je i román Chyba od českého spisovatele Marka Šindelky. Projekt Europe Readr běží od 1. července do 31. prosince 2021.

Digitální knihovna Europe Readr nabízí díla ze všech členských států EU (27), jak v originále, tak v anglickém překladu. Čtenáři si mohou vybrat z více žánrů a prozkoumat nejen romány, ale i komiksy, poezii, povídky, eseje či obrázkové knihy pro děti. Jednotícím tématem výběru knih je „Future of Living“ – Budoucnost bydlení.Českým reprezentantem v selekci knih je román Chyba od spisovatele Marka Šindelky.

Díky pestré nabídky akcí pořádaných ve všech 27 zemích EU oživla digitální platforma Europe Readr ve formě míst pro veřejnost určených k četbě a výměně názorů o budoucnosti.

Autor: *Euroskop, Europe Readr*

Začíná další ročník DiscoverEU. Zapojte se a vyhrajte

V úterý 12. října 2021 přesně v poledne začal další, v pořadí již čtvrtý ročník oblíbené soutěže DiscoverEU. Díky ní již 70 tisíc mladých, čerstvě plnoletých lidí mělo příležitost vyhrát zdarma jízdenku vlakem po Evropě.

Premiérové kolo soutěže se uskutečnilo v červnu 2018. V roce 2020 byla dvě kola soutěže z důvodu pandemie koronaviru zrušena, a proto organizátoři soutěže zúčastnit se letošního ročníku i těm, kteří splňovali podmínky účasti v loňském roce.

Ve čtyřech předchozích kolech soutěže, která proběhla v letech 2018 a 2019, se přihlásilo 350 tisíc mladých lidí a sedmdesát tisíc z nich se zařadilo mezi šťastné vylosované. Z České republiky se přihlásilo 1564 mladých lidí a vylosováno bylo 438 z nich. Více viz tento factsheet.

Přihlašovat se mladí lidé můžou až do 26. října

Přihlašování do soutěže je možné od dneška do úterý 26. října ve 12 hodin, kdy lhůta pro přihlašování končí. Účastníci soutěže musí být občané některého z členských států Evropské unie a musí být narozeni v období od 12. října 2021 do 26. října 2021.

Přihlašování probíhá elektronicky a je během něj potřeba vyplnit do přihlášky číslo občanského průkazu či cestovního pasu. Dále účastníci musí správně zodpovědět kvízové otázky a patřit mezi šťastné výherce, kteří budou vylosováni.

Výherci budou moci celý měsíc cestovat po Evropě

Ti budou moci až 30 dní cestovat vlakem po Starém kontinentu v období mezi 1. březnem 2022 a 28. únorem 2023. Účastníci mohou cestovat buď samostatně nebo ve skupině až pěti osob.

© DiscoverEU

Účastnit se mohou pouze ti, kteří nepatří mezi výherce časové jízdenky DiscoverEU z předchozích ročníků soutěže. Evropská komise, která za iniciativou DiscoverEU stojí, si rovněž přeje, aby mladí Evropané, kteří časovou jízdenku získají, sloužili jako ambasadoři projektu.

Účastníci budou sdílet zážitky z cest a pořádat akce

Například aby zážitky z cest sdíleli prostřednictvím sociálních sítí, případně uspořádali přednášku nebo prezentaci, na které by se podělili o svoje dojmy. Po absolvování cesty a vyplnění závěrečného dotazníku získají mladí lidé osvědčení o účasti, které je inspirováno certifikátem Youthpass.

Více informací, včetně odkazu na přihlašovací formulář a odpovědí na často kladené dotazy, naleznete na oficiálních webových stránkách projektu DiscoverEU zde.

Autor: *Petr Pospíšil, Euroskop*

EUROLISTY

Eurozprávy z regionů

Noc vědců v Brně

Eurocentrum Brno se letos opět účastnilo tradiční Noci vědců v Brně, tentokrát s tématem ČAS. Náš EU Corner, se kterým jsou Eurocentra po celé České republice do akce zapojena, mohli tentokrát návštěvníci najít na Mendelově univerzitě. Pro nadějné vědce byly připraveny informace o tom, jak mohou pro své vynálezy a projekty získat podporu Evropské unie.

Ta je v oblasti podpory vědy a výzkumu, zejména díky aktuálnímu programu Horizont Evropa, velmi aktivní. K nalezení u nás byl také průvodce pro zájemce o patent pro vlastní vynález i další tematické brožury.

Protože Noc vědců má také oslavovat vynálezce a objevy, které změnily svět, připravili jsme si pro návštěvníky také kvíz s tématem evropských vědců a jejich vynálezů. Ten přilákal jak mladší, tak i starší ročníky, a odvážlivci získali od Eurocentra malou odměnu. V neposlední řadě se mohli návštěvníci zapojit také do vědeckého online kvízu a zapojit se tak do slosování o tematické knihy a další drobnosti.

V rámci kampaně TIME TO MOVE jsme také mladým návštěvníkům představili možnosti vycestování do zahraničí. Kromě studijních pobytů v rámci programu Erasmus, mohou dnes mladí za podpory EU absolvovat také zahraniční projekty neformálního vzdělávaní, pracovní či výzkumné stáže či dobrovolnictví v Evropě i mimo ní. V souvislosti s evropskou tematikou jsme si pro návštěvníky připravili také hru, ve které měli přiřazovat členské země EU k roku jejich vstupu do Evropského společenství.

Přestože prezenční Noc vědců je již za námi, nadále se můžete zapojit do tematického kvízu online, který běží až do 25. října. Odkaz na soutěžní kvíz najdete ZDE nebo na webu Eurocentra Brno.

Autor: *Zuzana Gajdošová, stážistka Eurocentra Brno*

Zúčastněte se fotosoutěže Eurocentra Brno

Eurocentrum Brno vyhlašuje v rámci letošních Erasmus Days fotosoutěž s názvem #NaErasmus pro studenty i nestudenty v Jihomoravském kraji.

Byl jsi na Erasmu (studijním, pracovním nebo třeba na výměně mládeže) a máš fotku, která tvůj Erasmus nejlépe vystihuje? Tak nám ji pošli společně s krátkým popisem toho, jak tvůj Erasmus vypadal a co fotka představuje, a soutěž o krásné ceny! Nezapomeň také přímo na fotku přidat hashtag **#NaErasmus**!

Soutěž bude zahájena 14. října v rámci Erasmus Days, své příspěvky pak můžete zasílat až do 15. listopadu!

Autor: *Eurocentrum Brno*

EUROLISTY

Pozvánka Eurocentra Jihlava

Filmový večer v Městské knihovně Jihlava, během kterého si promítneme dokumentární film "Bohové z Molenbeeku" původem z Finska od režiséra Reetta Huhtanena z roku 2019.

O filmu:

"Poetický film o přátelství tří dětí uprostřed bruselské čtvrti Molenbeek, místa soužití mnoha kultur a vyznání, které po teroristických útocích v Paříži a v Bruselu v roce 2016 získalo pověst líhně islámského terorismu.

„Amine, víš, co je muslim?“ ptá se šestiletý finsko-chilský chlapec Aatos svého nejlepšího kamaráda, jehož rodina pochází z Maroka. „To je někdo, kdo nejí vepřové maso,“ vysvětlí mu Amine. Dny tří nerozlučných kamarádů, dvou chlapců a jejich kamarádky, sousedů v bruselské čtvrti Molenbeek, jsou naplněny bohatou dětskou fantazií a bezstarostným hraním. Zatímco v ulicích se demonstruje proti terorismu a Evropa je otřesena, mysl chlapců nezaměstnává nic menšího než přemítání o Bohu a o bozích. Existuje Bůh? A který je nejlepší?"

V původním znění s českými titulky.
Stopáž: 72 min.

Výtvarná soutěž „Jedeme vlakem na výlet”: Oslavte s námi Evropský rok železnice!

Prázdniny skončily a s nimi i doba výletů. A teď schválně: jeli jste alespoň jednou vlakem? Snad ano! Železniční doprava je totiž – třeba ve srovnání se silniční – nejen velmi bezpečná, ale také ohleduplná k přírodě. I proto Evropská unie vyhlásila rok 2021 ***Evropským rokem železnice****. Snaží se nám tím připomenout, že pokud si ke své cestě vybereme právě vlak, přispějeme tím svým dílem k ochraně naší planety.*

Pojďme Evropský rok železnice oslavit ***výtvarnou soutěží****. Soutěž je určena pro děti z mateřských škol v Kraji Vysočina. Pořádají ji informační střediska* ***Eurocentrum*** *a* ***EUROPE DIRECT*** *Jihlava.*

Komu je soutěž určena?
Soutěže se mohou zúčastnit děti ze všech mateřských škol v Kraji Vysočina. Účastníky soutěže jsou přímo děti, ale komunikaci s námi mají samozřejmě na starosti školy.

Co mají děti za úkol?
Děti mají za úkol nakreslit obrázek na téma **„Jedeme vlakem na výlet“**. Na obrázku mohou být znázorněni třeba cestující uvnitř vlaku, ale také vlak stojící ve stanici či projíždějící krajinou nebo městem. Starší děti mohou obrázkem naznačit, do které země Evropské unie by se chtěly vlakem podívat: třeba ke známé pařížské Eiffelově věži nebo do Itálie za nejlepší pizzou na světě. Podmínkou to ovšem není.
Hodnotit budeme nejen malířské dovednosti, ale také tvořivost a nápady – zapojit se tak mohou úplně všichni, i ti, kteří prý „malovat moc neumějí“: dobré nápady má totiž každý! Děti mohou použít

jakoukoli techniku; kreslit by měly na čtvrtku A4 nebo A3. Na **druhou stranu** čtvrtky, prosím, uveďte jméno a věk dítěte, adresu mateřské školy, a kontaktní email na pedagoga.

Jak se do soutěže zapojit?
Kresby zasílejte **do 31. října 2021**, a to poštou na adresu Europe Direct Jihlava, Fritzova 4260/4, 586 01 Jihlava. Kresby můžete přinést i osobně po předchozí domluvě (jihlava@europe-direct, 702 084 532).

Na co se mohou těšit ti nejlepší?
Kresby vyhodnotí tříčlenná porota. Na dary (knihy, hry) se mohou těšit nejen autoři tří nejpovedenějších kreseb, ale také tři mateřské školy s nejvyšším počtem zapojených dětí! Vybrané kresby pak budou vystaveny v Městské knihovně Jihlava.

A my se už teď těšíme na vaše zajímavá dílka!

Ze školy na pláž aneb Hurá na Erasmus+ !

© Rita Kadlusová

Rita Kadlusová, absolventka libereckého gymnázia a studentka posledního ročníku bakalářského studia na Vysoké škole ekonomické v Praze, uvádí cestování jako jeden ze svých největších koníčků. Právě proto se rozhodla spojit příjemné s užitečným a zkusit dlouhodobější zahraniční výjezd v rámci jejího studia. Příležitost strávit několik měsíců v nizozemském Rotterdamu využila na začátku letošního roku v rámci programu Erasmus+. O jejím dobrodružství a celému procesu přípravy k výjezdu se dozvíte více v článku.

Jak jsi přišla na možnost strávit semestr v zahraničí v rámci programu Erasmus+?

Už od střední mě zajímalo cestování, a v té době jsem sledovala pár českých blogerů, kteří psali a točili videa o jejich zkušenostech s výjezdy přes Erasmus+, a představa žít a studovat na pár měsíců v jiné zemi se mi líbila. Když jsem pak nastoupila na VŠE, už při zápisu nám o této možnosti říkali a celkově výjezdy hodně podporují. Taky spousta mých kamarádů už na Erasmu byla, takže jsem o tom slyšela i přímo od nich.

Jak vypadalo „přijímací řízení"? Co jsi musela udělat pro to, aby ses přihlásila?

Na VŠE to funguje tak, že si z veřejně dostupného množství univerzit, které vás zajímají, a seřadíte je podle preferencí, kam byste chtěli jet nejvíce. Seznam zadáte do systému, přiložíte k němu motivační dopis, proč byste na zahraniční univerzitu/univerzity chtěli vyjet, a doložíte potřebnou jazykovou úroveň pro studium na univerzitě (již odstudovaným předmětem angličtiny na této úrovni/ jazykovým certifikátem/ absolvováním bezplatného jazykového testu přímo od VŠE). Po nějaké době vám bude automaticky přidělena univerzita podle bodového systému. Celkově lze získat 130 bodů, 100 bodů za studijní průměr a 10 bodů za absolvovaný jazykový certifikát, účast v Buddy programu a odstudovaný předmět v angličtině. Podle toho, kolik má zájemce bodů, mu systém přidělí tu zahraniční univerzitu, kterou má nejvýše podle svých preferencí a u které zároveň získal více bodů než ostatní zájemci, kterým z jejich seznamu zatím nebyla automaticky přidělena jiná univerzita, kterou měli uvedenou výše na jejich seznamu preferencí než tuto.

Proč sis vybrala zrovna Nizozemsko?

Měla jsem na seznamu více univerzit, ale kvůli pandemii jsem volila pouze školy v Evropě, aby mi výjezd nakonec nezrušili. Holandsko mě lákalo, protože jsem slyšela, že je tam skvělá studentská atmosféra (což se mi i potvrdilo), a už při předchozí návštěvě se mi v Holandsku líbilo.

Na Erasmus ses vydala v lednu, zrovna v globálně nejhorší epidemické situaci, ovlivnilo to nějak tvůj pobyt? Omezovalo tě to nějak? Jak vypadala opatření?

I když to může znít zvláštně, pandemie mě motivovala odjet na Erasmus ještě mnohem více. Semestr strávený v lockdownu on-line

© Rita Kadlusová

výukou, kdy jsem byla celé dny doma a nikam nešlo jít, jsem už znovu nechtěla. Řekla jsem si, že i kdyby mělo být během semestru v jiné zemi všechno zavřené, bude to lepší než sedět doma. Když jsem na Erasmus odjížděla (leden 2021), v Čechách se nesmělo cestovat ani do jiného okresu. Ze začátku bylo v Holandsku také téměř vše zavřené a výuka byla on-line. Za normálních okolností univerzita v Rotterdamu nabízí spoustu studentských akcí, které se kvůli pandemii nekonaly. Díky škole jsme se ale zkontaktovali s ostatními výměnnými studenty a nakonec jsme spolu vymýšleli společné akce a výlety, a i tak jsem tedy mohla poznávat nové město, cestovat v rámci Holandska a poznávat nové lidi v době pandemie. S postupem času se opatření uvolňovala a pobyt jsem si mohla užívat více a více. Když jsem na konci června odjížděla, bylo otevřené vše včetně tanečních klubů a roušky nebyly povinné ani v supermarketech.

Co považuješ za největší přínos z pobytu? Co nejlepšího si ze zážitku odnášíš?

Jednoznačně se mi zlepšila angličtina, měla jsem možnost procestovat celé Holandsko a poznala jsem novou zemi, kulturu a přátelé z celého světa. Skvělých zážitků mám spoustu, nejde vybrat jeden. Celkově se mi ale líbilo, že jsem byla obklopená lidmi, kteří byli všemu otevření a když se cokoliv vymyslelo, všichni byli nadšení. I přes veškerá opatření a omezení se snažili vytřískat z pobytu maximum.

Teď máš poslední rok balakářského studia, uvažuješ o magisterském studiu v zahraničí? Nebo máš v plánu zkusit Erasmus ještě jednou?

Magisterské studium v zahraničí nezvažuji, ale další Erasmus určitě plánuji. Láká mě ale spíš něco mimo Evropu, Spojené státy, Kanada nebo Austrálie.

Autor: *Eurocentrum Liberec*

My o nás, pro nás a nejen pro nás

V dubnu jsme Vás informovali o zapojení Střední školy, Základní školy a Mateřské školy ve Frýdku-Místku, p. o., do programu Erasmus+. Po uvolnění vládních opatření jsme se před letními prázdninami vydali na osobní návštěvu školy, abychom zmapovali aktuální stav projektu a pohovořili si s ředitelkou školy, paní Iljou Malouškovou.

Po dlouhé době nás čekala prezenční návštěva školy a milejší přijetí jsme si snad nemohli přát. Paní ředitelka nám nejprve představila školu samotnou. Vysvětlila nám, že se v podstatě jedná o školu speciální, kde jsou vzdělávány zejména děti s mentálním postižením či kombinací vad. Součástí školy je také Speciální pedagogické centrum pro tělesné postižení, které má v poskytování svých služeb širší geografický záběr. Hned z úvodních okamžiků našeho setkání byla cítit pozitivní energie, elán a nadšení, takže nás nepřekvapilo, že škola je velmi otevřená nejrůznějším aktivitám a snaží se dlouhodobě rozvíjet a udržovat mezinárodní spolupráci. Je zapojena mj. do projektu „Světová škola“ organizace Člověk v tísni, po vlastní ose spolupracuje se speciální školou v Panama City v USA atd. Paní Malouškova vzpomínala, že do projektů mezinárodního vzdělávání Evropské unie se zapojovali již při vstupu ČR do EU a v současnosti realizují již šestý projekt Erasmus+ (dříve Comenius).

Projekt „My, o nás, pro nás a nejen pro nás“, je založen na propojení škol z Lotyšska, Turecka, Severní Makedonie, Polska, Portugalska a České republiky. Někteří zástupci těchto škol se potkali již v předchozích projektech, na úspěšnou spolupráci se tak snaží navázat a dále ji rozvíjet. Fakt, že školy měly mezi sebou již předchozí vazby a znaly se osobněji, jim nepochybně pomohl zvládnout nečekaný průběh tohoto projektu, kdy světová pandemie koronaviru přenesla veškeré aktivity do poněkud neosobního online prostoru.

My jsme na školu dorazili v průběhu „Českého národního týdne“, kdy žáci prezentovali svým zahraničním partnerům českou kulturu a tradice prostřednictvím online živého vysílání. Učitelé si se svými žáky připravili gastronomický workshop, kulturně-taneční vystoupení a závěrečné kreativní tvoření. Hudební blok se zaměřil na místní lidovou tvorbu a za anglického výkladu představil českou hudební tradici a slavné skladatele Leoše Janáčka, Bedřicha Smetanu či Antonína Dvořáka. Velká pozornost byla věnována také místnímu folkloru, jelikož ve Frýdku-Místku se tradičně konají věhlasné folklorní festivaly s mezinárodní účastí. Živá vystoupení žáků byla prokládána krátkými video sekvencemi a celý program byl technicky vyladěný do posledního detailu. Sama paní ředitelka uvedla, že s těmito online přenosy neměli v minulosti zkušenost, ale nastalou situaci brali jako výzvu, která je opět posunula vpřed. Všichni učitelé přidali ruku k dílu, nabídli své individuální dovednosti a nakonec si vše zajistili z vlastních řad – jak IT propojení, kameramana, fotografa, moderátorku, atd. Obratem však dodala, že bez nadšení učitelů a týmové práce by se neobešly projekty ale ani za běžných okolností.

Takovéto projekty totiž vyžadují týmovou souhru a chuť něco tvořit. Když do toho dáváte srdce, odměnou jsou Vám pak nejen úsměvy a nadšení žáků, ale také dlouholetá přátelství s kolegy. Hovořili jsme také o jazykových bariérách, které máme my Češi tendenci trochu zveličovat. Paní Malouškova vzpomínala na své obavy při prvním vystoupení v angličtině na zahraničním setkání. Přiznává však, že postupem času s kolegy zjistila, že si věci netřeba komplikovat a že vřelost, základní angličtina a chuť komunikovat je mnohem efektivnější než jazyk vědecký a sterilní, ač možná gramaticky přesný. Ne nadarmo se říká: „Kdo chce, hledá způsob, kdo nechce, hledá důvod“.

Všichni jsou teď v očekávání dalšího vývoje, ale na škole se těší, že

v rámci následujících částí projektu se se svými zahraničními kolegy setkají snad už i osobně. V říjnu se tak ve Frýdku-Místku pilně připravují na návštěvu delegací ze zahraničních partnerských škol.

Autor: *Lenka Fonioková, Eurocentrum Ostrava*

Soutěžte s naší únikovou hrou CESTA DO KOSMU!

Každoroční akce Noc vědců je za námi! Dne 24. září proběhla celorepubliková akce a Eurocentrum Pardubice bylo její součástí! Na akci Univerzity Pardubice nechyběl ani stánek Eurocentra Pardubice s informacemi o EU, Evropě, mobilitách a evropské vědě a výzkumu v čase. Součástí byly rovněž hry a soutěže o drobné ceny pro děti i dospělé! V letošním roce na téma ČAS.

Nyní je ČAS na zábavnou online aktivitu z pohodlí domova! Navíc můžete vyhrát skvělé ceny!

Noc vědců, akce oživující v jeden večer stovky vědeckých budov, do kterých se běžný smrtelník nedostane. Návštěvníci proplouvají laboratořemi, přednáškovými místnostmi, vybuchujícími experimenty a jdou do hloubky aktuálních témat. Děti, dospělí, senioři, každý zapálený pro vědu je vítaný. Setkejte se s našimi vědci a oni už Vás naučí vědu milovat.

V České republice se Noc vědců koná od roku 2005 a je zastoupena českými univerzitami, vědeckými ústavy, hvězdárnami a dalšími institucemi. V současnosti probíhá akce pod národní koordinací Ostravské univerzity a VŠB – Technické univerzity v Ostravě. V roce 2020 se právě zmíněným univerzitám podařilo získat prestižní evropský projekt Marie Curie-Skłodowská, díky kterému se česká Noc vědců dostává i na evropskou mapu.

Online program Eurocentra Pardubice:

https://www.nocvedcu.cz/udalost/3247-evropska-veda-v-case-unikova-hra-cesta-do-kosmu

Vítejte ve hře! Čeká na Vás dobrodružství, díky kterému se můžete dostat na svoji první misi do vesmíru! Stačí získat raketu a vydat se na cestu! K získání rakety je třeba vyluštit záhady a úkoly spojené s Evropou a vědou. Tři vylosovaní výherci navíc získají lákavé odměny v podobě deskových her a knih o Evropě a vědě! Hrát můžete až do 17. 10. 2021!

Autor: *Eurocentrum Pardubice*

Zapojte se do Sametu na školách také v letošním roce!

Objednejte zdarma pro sebe i své žáky přednášky o soudobých dějinách, workshopy nebo debaty týkající se svobody a demokracie dnes i v minulosti, a dalších témat občanské angažovanosti. Připravili jsme ho pro vás s více než 30 neziskovými organizacemi i jednotlivci.

Letos v listopadu si budeme po celé republice připomínat, že už 32 let máme svobodu. K této příležitosti znovu chystáme vzdělávací programy pro školy o moderní historii i o aktuálních společenských tématech.

Během listopadových událostí v roce 1939 i 1989 stáli studenti přímo ve středu dění. Jak budou toto výročí a hodnoty svobody a demokracie reflektovat dnes?

Jste učitelé nebo žáci středních škol a 2. stupně základních škol? Zajímá vás, co se kolem vás děje a chcete ukázat, že vám záleží na svobodě a možnostech, které v dnešní době máte? Připomeňte si s námi na podzim výročí 17. listopadu – Mezinárodního dne studentstva a Dne boje za svobodu a demokracii.

Projekt Samet na školách pořádají organizace Post Bellum, o.p.s. (Paměť národa) a spolek Díky, že můžem. Projekt financuje organizace Post Bellum, o.p.s a Nadace České spořitelny.

Samet na školách navazuje na Festival svobody na školách.

Nabídka programu Eurocenter zde:
https://pardubice.eurocentra.cz/gallery/117/35193-samet_na_skolach_eurocentra_2021.pdf.

Více informací o projektu naleznete zde:
https://sametnaskolach.cz/

Žáci ZŠ v Pardubicích oslavili Evropský den jazyků

Kolik jazyků umíš, tolikrát jsi člověkem! Každoročně se dne 26. září slaví po celé Evropě Evropský den jazyků, jehož cílem je motivovat širokou veřejnost učit se cizí jazyk, informovat o možnostech cestování v Evropské unii, vyzkoušet si praktické znalosti a porozumět kulturní rozmanitosti v Evropě.

Kolik je v EU zemí a kolik oficiálních jazyků? Kde se mluví více jazyky? Jaký je rozdíl mezi jazykem a nářečím? Co jsou to jazykové rodiny a proč je důležité učit se cizím jazykům? Na tyto a další otázky odpověděl program Eurocentra Pardubice pro základní

školy v Pardubickém kraji.

Oslavit Evropský den jazyků na ZŠ Polabiny II, Prodloužená 283 v Pardubicích tak přijela také koordinátorka Eurocentra Pardubice, Mgr. Lucie Boukalová, se zajímavým programem pro žáky pátých a sedmých ročníků školy. Kromě obecných informací a zajímavostí o evropských jazycích se žáci rovněž seznámili s pracovními jazyky v institucích EU a s rolí tlumočníka či překladatele.

Následovalo seznámení s regionálními jazyky některých evropských zemí a hádání jazyků z připravené nahrávky. Na konci programu nechyběla zábavná soutěž Riskuj! a učení se základních frází ve vybraných evropských jazycích – angličtině, němčině, španělštině, francouzštině a slovenštině.

Autor: *Eurocentrum Pardubice*

Eurocentrum Plzeň na letních táborech dětem zábavně přiblížilo EU

Během léta se Eurocentrum Plzeň jako tradičně zapojilo do organizace programu s evropskou tematikou pro dětské tábory. V červenci připravilo program s názvem „Zelená Evropa“ pro účastníky plzeňského příměstského tábora v Železné Rudě a v srpnu zase program „Češi v čele EU“ pro účastníky letního tábora v Přebudově. Každého programu se zúčastnilo téměř devadesát dětí.

V polovině července navštívil letní příměstský tábor organizovaný ÚMO 2 Plzeň-Slovany pod taktovkou Eurocentra Plzeň Environmentální centrum v Železné Rudě, kde se děti dozvěděly spoustu informací o floře, fauně a ochraně přírody na Šumavě a díky zábavným kvízům Eurocentra také o "Zelené dohodě pro Evropu" a dalších ekologických zajímavostech. Mimo jiné u příležitosti letošního Evropského roku železnice také to, že Špičácký tunel z roku 1877 byl 130 let nejdelším železničním tunelem v Česku a že vlak patří k nejekologičtějším dopravním prostředkům.

Začátkem srpna pak zástupkyně plzeňského Eurocentra zavítaly na letní tábor v Přebudově s programem k nadcházejícímu předsednictví Česka v Radě EU v příštím roce. Nejprve si na mapě společně s dětmi ukázaly všechny členské státy EU a pak se děti rozdělené do dvou věkových kategorií celkem v osmi týmech utkaly v eurokvízu, v němž třeba podle památek, tradičních jídel, pohádkových postav či vlajek určovaly unijní země, kdy v každém kole bylo ukryto i Česko. V posledním kole pak dostaly starší za úkol sehrát o našem předsednictví scénku, ti mladší pak namalovat obrázek (kdy jeden tým například ztvárnil postavení Česka vůči EU jako nerozlučné přátelství pejska a kočičky). Vítězné týmy každého kola získaly sladkou odměnu, celkoví vítězové po sečtení bodů ze všech kol pak i odměny věcné.

Autor: *Eurocentrum Plzeň*

Studenti se seznamovali s cizími jazyky na Evropském dni jazyků v Plzni formou her

Letos jsme Evropský den jazyků v Plzni nejen v prostorách Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje slavili s předstihem již 20. září. Pestrého programu v angličtině, němčině, francouzštině a dalších románských jazycích, ruštině a arabštině na 10 stanovištích v centru města se zúčastnilo přes pět set studentů! Jsme rádi, že i náš program přibližující zábavně a soutěžně všech 24 úředních jazyků EU studenty jako tradičně velice zaujal.

Účastníci si letos mohli předem vybrat z bohatého programu 10 stanovišť v centru města a zvolit si, kolik stanovišť a kdy konkrétně navštíví. Stanoviště Eurocentra lákalo návštěvníky téměř nejvíce, prošlo jím na dvě stě žáků základních a středních škol Plzeňského kraje. Tento rok se nacházelo ve vzdělávacím centru Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje, kde se studenti po úvodním přivítání koordinátorkou Eurocentra dozvěděli základní informace o EU a jejích úředních jazycích. Nejprve si vyzkoušeli rozřadit jazyky, které se učí, do jazykových rodin, a také odhadnout, ve kterých členských státech se jejich obyvatelé dokážou dorozumět cizími jazyky procentuálně nejlépe.

Následně přišla na řadu znalostní soutěž Riskuj! V ní studenty čekaly otázky či úkoly celkem z osmi soutěžních okruhů, mezi kterými bylo například rozpoznávání evropských jazyků z textů, hádání významově podobných přísloví v českém jazyce, česká slova v jiných jazycích, mezi studenty oblíbené objednávání piva v

jiných jazycích, původ českých slov, význam odborných termínů či jakými jazyky se mluví v evropských hlavních městech. Pro soutěžící byly na závěr připraveny sladké i věcné odměny. Pro zájemce byly navíc nachystány také užitečné informace a tipy, jak vycestovat na programy hrazené EU (pro mládež již od 13 let) a procvičit si cizí jazyky přímo v zahraničí.

Poté studenti ještě většinou pokračovali na jedno z dalších vybraných devíti stanovišť rozmístěných v centru města. Zábavné aktivity pro žáky základních a středních škol měly připraveny

například také Románská knihovna, Ústav jazykové přípravy Západočeské univerzity v Plzni (ruština), US Point ZČU, Alliance Française de Plzeň, Koordinační centrum česko-německých výměn TANDEM a další.

Autor: *Eurocentrum Plzeň*

Plzeňané letos na Noci vědců pronikali do tajemství času

Jako každoročně na podzim se 24. září uskutečnila akce s názvem Noc vědců, které se Eurocentrum Plzeň opět s radostí zúčastnilo. Letošním tématem akce se stal „Čas“. Pro návštěvníky se v Plzni otevřely dveře technických fakult Západočeské univerzity v kampusu na Borech. Se stanovištěm Eurocentra se mohli návštěvníci konkrétně potkat na Fakultě aplikovaných věd, a to od 17 do 22 hodin.

Věda na nás může působit jako něco tajemného, komplikovaného či nedosažitelného, ale kdo zavítal na Noc vědců, mohl odhalit, že k vědě máme všichni velice blízko. Všichni jsme vědou a jejími objevy obklopeni od našeho každodenního ranního probuzení za zvuku budíku, který historicky prvně využívali mniši v norimberském klášteře již ve 14. století.

Každý, kdo se zúčastnil Noci vědců, si na stanovišti Eurocentra Plzeň našel to své. Pro ty nejmenší bylo nachystané skládání obrázků vynálezů, po jejichž složení se moli dozvědět, o jaký vynález se jedná a z jaké doby pochází, kdo byl jeho vynálezcem a odkud vynálezce pocházel. Nejvíce oblíbenou skládačkou byla radioaktivita od Marie Curie-Skłodowské. Mezi těžší disciplínu patřilo odhalování států, kde byly konkrétní produkty „vynalezeny“, přičemž si úspěšní řešitelé mohli produkt odnést domů. Nestávalo se často, aby někdo odcházel s prázdným žaludkem, jelikož mezi hádanými produkty byly například i čokoláda ze Španělska, Haribo z Německa či belgické oplatky Lotus. Další aktivitou na stánku bylo cestování časoprostorem prostřednictvím brýlí pro virtuální realitu, které návštěvníky během zlomku vteřiny přenesly do jiné části naší země. Nejoblíbenějším místem, kam lidé takto cestovali, byla prohlídka vily Tugendhat, která se nachází v Brně, je na seznamu památek UNESCO a je spolufinancovaná dotacemi z Evropské unie. Návštěvníci si mohli na stanovišti Eurocentra Plzeň také zkusit vyplnit kvíz na téma „Země EU a čas“, který většina z řešitelů nezvládla napsat zcela bezchybně, sestával totiž přibližně z deseti záludných otázek týkajících se vynálezů a času. Kvíz vyplnilo 63 soutěžících, z toho 27 jich mělo alespoň polovinu správně, mezi nimi jsme poté losovali výherce. Výherkyní deskové hry Mozkovna se stala Tereza M. Druhý vítěz pak vzejde z nejlepších řešitelů online verze kvízu, která poběží až do poloviny října.

Komentované ukázky, workshopy, hry a soutěže si na Noci vědců na ZČU připravily nejen technické obory (například ukázky robotů či dronů a dalších technologií), ale také humanitní (například archeologická ukázka „Čas artefaktů“, filozofická přednáška „Co je to čas?“ či ekonomická „Ekonomika a čas“), a dokonce i lékařské (například expozice týkající se záchrany lidského života „Když je každá minuta drahá“). Noc vědců pak ukončila světelná show – videomapping na téma „Čas“ – dílo Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara.

Autor: *Petra Pittrová, stážistka Eurocentra Plzeň*

Klimatická změna: Jaký scénář nás čeká?

Ve čtvrtek 23. září se konal online seminář s názvem „Klimatická změna – jaký scénář nás čeká?“. Tato online událost patřila do podzimního cyklu seminářů Eurocentra Praha, který pokrývá různé aspekty evropské integrace a témata spojená s členstvím Česka v EU. Debaty se zúčastnila Blanka Danišová, vedoucí strategie klimatické politiky pro středoevropský region z Britského velvyslanectví v Praze a Romana Březovská, analytička Výzkumného centra AMO se zaměřením na problematiku změny klimatu.

Úvodu se ujala Romana Březovská, která posluchače nejprve zasvětila do kontextu klimatické změny. Poukazovala na otázku, proč je potřeba se o takových tématech bavit a proč je důležité, abychom řešili klima jako takové. Četnost a závažnost klimatických a povětrnostních extrémů se v EU totiž zvyšuje. Změna klimatu má vliv na ekonomiku, naše zdraví a také efektivitu práce. Kvůli globálním změnám lidé trpí velkými ekonomickými ztrátami, které se neustále zvyšují, a je proto velmi důležité se na ně připravit. EU proto volí strategii připravenosti a promyšleného plánu, jak snižovat emise a zároveň jak se adaptovat na dopady měnícího se klimatu.

Romana Březovská nezapomněla zmínit důležité strategie EU. Nejdéle hovořila o nejméně známé z nich, o adaptační strategii. Tato strategie byla přijata 24. února roku 2021. Jejím cílem je, aby se z Evropské unie stala klimaticky odolná entita. Dále byla zmíněna i známější Zelená dohoda pro Evropu. Jedná se o balíček opatření, který představuje koncept klimatické neutrality a jehož vizí je, aby se EU stala do roku 2050 klimaticky neutrální ve všech oblastech evropského hospodářství. Balíček Fit for 55 je první sérií návrhu, který cílí na sladěnost legislativy EU, kde je zapotřebí 55% snížení emisí do roku 2030. Zmíněný balíček obsahuje celkem 12 návrhů. Jedním z nich je například revize systému EU ETS. Jedná se o dvojí revizi, která má také za úkol snížit počet emisních povolenek.

Na závěr úvodní řeči se paní Březovská dotkla dvou oblastí. Jako první z nich si vybrala energetickou chudobu. Uvedla, že kolem 34 milionů domácností v EU trpí energetickou chudobou. To znamená,

že domácnosti nejsou schopné si buď vytopit, nebo naopak zchladit svou domácnost na adekvátní teplotu. Tento problém může mít negativní dopad na zdraví lidí a efektivitu v rámci práce. Jedním z řešení této chudoby by mohly být promyšlenější dotace od EU.

Jako zakončující téma zazněl názor o zapojení veřejnosti do rozhodování a řešení problému. Často se říká, že EU nebo ČR musí snižovat emise. Neměli bychom ale nejprve začít sami u sebe?

V úvodním slovu dále pokračovala Blanka Danišová, která přidala především globální pohled na tuto problematiku. V proslovu se soustředila na hlavní iniciativy OSN a na konferenci OSN o klimatu COP26, které Velká Británie letos předsedá.

V Pařížské dohodě se každá země zavázala k tomu, jak velký bude její příspěvek ke snižování emisí skleníkových plynů. Nyní je ale známo, že to, k čemu jsme se zavázali, nestačí a je třeba zvýšit úsilí. Cílem COP26 v oblasti těchto ambicí je, aby všechny země přehodnotily své závazky. Zároveň je nutné dodat, že vše není jen o mezinárodních příspěvcích. Jde také o jednotlivé státy a o jejich vlastní dlouhodobou strategii.

Po úvodních slovech obou řečnic přišly na řadu doplňující otázky od moderátorky a diváků.

Nejdříve odpověděla Blanka Danišová, že první věc, co každý z nás může udělat, je zjistit svou uhlíkovou stopu. Většina z nás neví, kolik toho celkem sami vyprodukujeme.

Britské velvyslanectví podpořilo projekt neziskové organizace CI2, která vytvořila web, kde si každý může vypočítat svou uhlíkovou stopu (odkaz naleznete na konci článku).

Paní Danišová upozornila také na třídění odpadu, ale i další témata, jako je doprava nebo fast fashion.

Romana Březovská pokračovala na toto téma v duchu každodenních lidských potřeb. Navrhla domácnostem výměnu dodavatele energie za někoho, kdo získává energii z obnovitelných zdrojů. Každý se může zamýšlet nad tím, jak jeho činnost přispívá ke zmírňování změny klimatu. Zmíněna byla i publikace Ministerstva životního prostředí, která se zaměřuje na klimatické vzdělávání. Kniha by měla také sloužit jako podpora pro učitele, kteří se chtějí věnovat tomuto tématu.

Řečnice se nejvíce zmiňovaly o Finsku a Velké Británii. Finsko si stanovilo za cíl klimatickou neutralitu do roku 2035. Finsku je dosažení tohoto cíle usnadněno tím, že má na svém území spoustu vody, takže má více možností pro využití obnovitelných zdrojů. Řeč byla i o Spojeném království, které se stalo první zemí, která si tento závazek dala do legislativy.

Autor: *Denisa Brodinová, stážistka Eurocentra Praha*

Zábava s Eurolisty

Křížovka: 17 let ČR v EU (otázky jsou na následující straně)

Tajenka: Poslední a rozhodující událost na cestě ČR do EU, která proběhla ve dnech 13. a 14. června 2003.

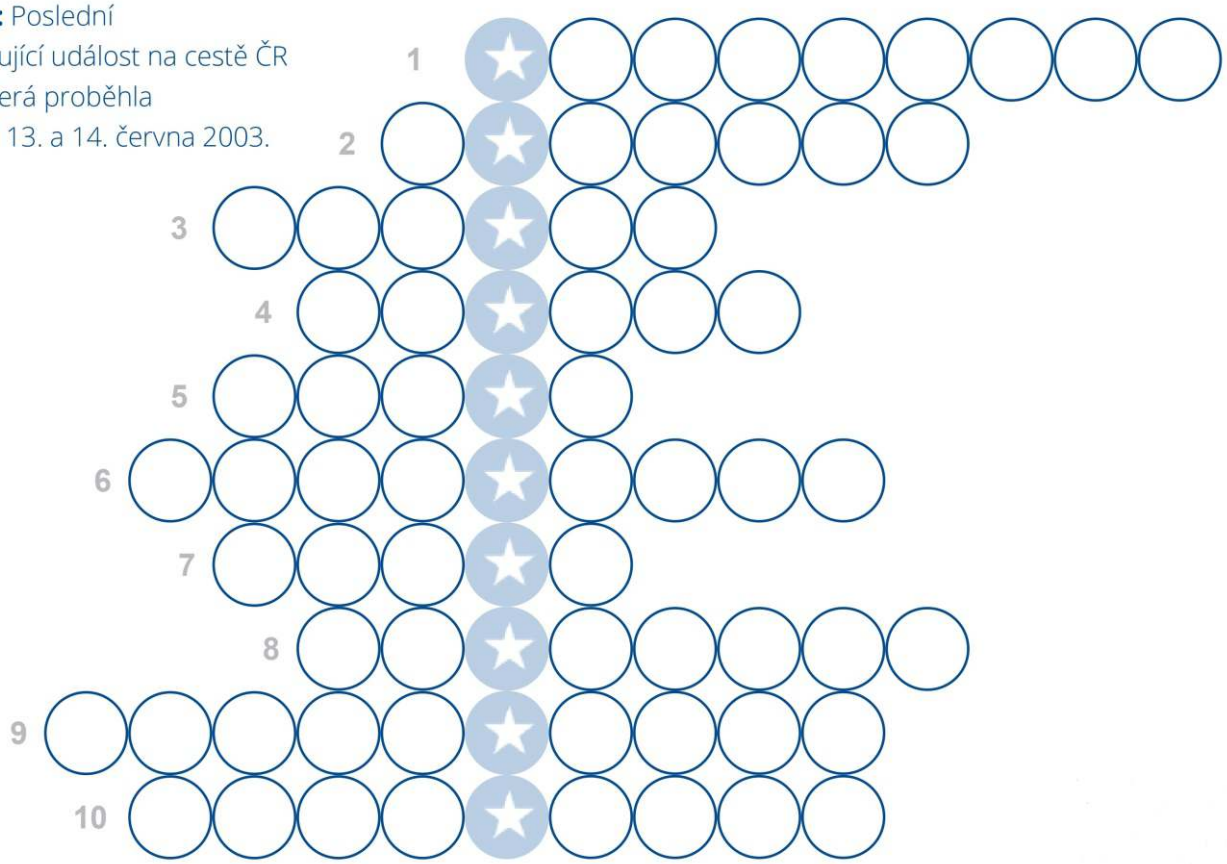

EUROLISTY

1. Vstupu ČR do EU předcházely přístupové ... (doplňte) rozdělené do 31 vyjednávacích kapitol.

2. Hlavní vyjednavač ČR před vstupem do EU.

3. Anglická zkratka pro název formace Rady, jejíhož zasedání 20. 4. 2001 se poprvé v historii zúčastnili i ministři všech kandidátských zemí.

4. Předměstí Bruselu, kde proběhl v prosinci 2001 summit Evropské rady, na kterém lídři zemí EU souhlasili s rozšířením Unie o deset nových členských zemí včetně ČR.

5. Dnes již neexistující program předvstupní pomoci pro země střední a východní Evropy, z něhož od roku 1990 získávala finanční prostředky i Česká republika (resp. do konce roku 1992 Československo).

6. Proces pravidelného porovnávání souladu legislativy kandidátských zemí s unijními normami (tzv. acquis communautaire).

7. Evropské město, v němž představitelé ČR 16. 4. 2003 podepsali smlouvu o přistoupení České republiky k EU.

8. Označení kritérií, která musí splnit stát aspirující na vstup do EU.

9. Český pojem pro předstupeň členství v EU; tento typ partnerství s Unií mají země, které s EU uzavřely tzv. asociační dohodu (asociační dohoda mezi ČR a Evropskými společenstvími vstoupila v platnost 1. 2. 1995).

10. Město, které v prosinci 1997 hostilo summit Evropské rady, během něhož bylo 11 států včetně ČR oficiálně pozváno ke vstupu do EU.

Zábavně o Evropě

EUROSKOP.CZ

Vydavatel:
Odbor komunikace o evropských záležitostech (OEZ)

Adresa:
nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1

Email:
euroskop@vlada.cz

EUROSKOP.CZ EUROFON 800 200 200 EUROCENTRA

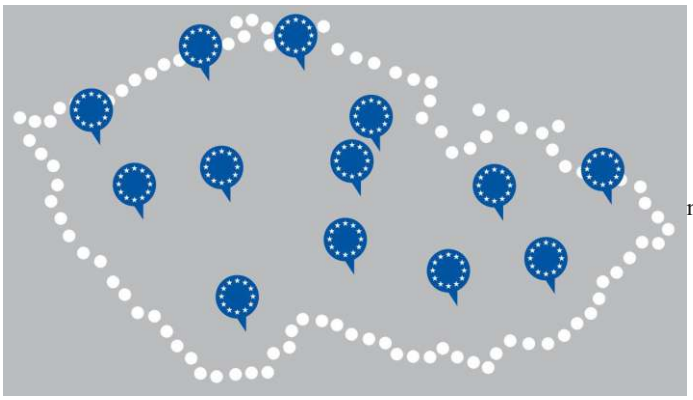

Eurocentra jsou informační místa zřizovaná Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Poskytují činnost o Evropské unii pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání EU a aspektů členství České republiky v Evropské unii

Podrobné informace o činnosti a akcích Eurocenter najdete na:
www.eurocentra.cz